

บันทึก

เรื่อง ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในทางกฎหมาย
(กรณีการไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าย่นฮ)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๑๕๓๐/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าย่นฮ ว่าต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้กรมโยธาเทศบาลมีความเห็นว่า การไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าย่นฮจะต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติดังกล่าว แม้ว่าจะได้มีการกฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าย่นฮทำนองเดียวกันกับเทศบาลซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กำหนดหน้าที่ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล ก็ยังต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. การไฟฟ้าย่นฮและการไฟฟ้านครหลวงได้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าย่นฮ พ.ศ. ๒๕๐๐ และพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑ และพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้การไฟฟ้าทั้งสอง ผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าได้*

ส่งพร้อมหนังสือที่ ๑๗๒๗/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๕

* พระราชบัญญัติการไฟฟ้าย่นฮ พ.ศ. ๒๕๐๐

มาตรา ๑๑ ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้นเรียกว่า การไฟฟ้าย่นฮ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า และ

(๒) ดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและงานอื่นซึ่งส่งเสริมกิจการของการ

ไฟฟ้าย่นฮ

พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้นเรียกว่า การไฟฟ้านครหลวงมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ผลิตพลังงานไฟฟ้าไปพลาังก่อนในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการโอนตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าย่นฮ พ.ศ. ๒๕๐๐

(๒) จัดให้ได้มาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า และ

(๓) ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้านครหลวง

บทบัญญัติที่ให้การไฟฟ้าทั้งสองผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าได้นี้จึงมีผลเท่ากับเป็นการออกกฎหมายอนุญาตให้การไฟฟ้าทั้งสองประกอบกิจการค้าขายเฉพาะพลังงานไฟฟ้าอันเป็นการสาธารณูปโภคตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ได้เป็นพิเศษนอกจากนี้พระราชบัญญัติทั้งสองยังได้บัญญัติถึงวิธีการควบคุมการไฟฟ้าทั้งสองไว้อีกด้วย โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการไฟฟ้าอันฮีและการไฟฟ้านครหลวง รวมถึงการดูแลว่าการไฟฟ้าทั้งสองได้ดำเนินกิจการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชนและความปลอดภัย^๒ ทั้งยังได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการเพิ่มทุนหรือลดทุนกู้ยืมเงินเกินกว่าห้าล้านบาท จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์หรือสินทรัพย์ ฯลฯ เมื่อพระราชบัญญัติการไฟฟ้าอันฮี พ.ศ. ๒๕๐๐ และพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้กำหนดลักษณะพิเศษของการไฟฟ้าทั้งสองไว้อย่างแจ่มชัดเช่นนี้แล้วพระราชบัญญัติทั้งสองจึงมีลักษณะเป็นกฎหมายพิเศษที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายทั่วไป คือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

อนึ่ง ถ้าจะตีความว่าการไฟฟ้าอันฮีและการไฟฟ้านครหลวงอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว ก็เท่ากับเป็นการยอมรับว่า ในกรณีที่ผู้มีอำนาจให้สัมปทานตามกฎหมายไม่ยินยอมให้สัมปทานทำการไฟฟ้าแก่การไฟฟ้าทั้งสอง การไฟฟ้าอันฮีและการไฟฟ้านครหลวงก็จะไม่สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าอันฮี พ.ศ. ๒๕๐๐ และพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ ซึ่งจะทำให้กฎหมายทั้งสองฉบับนั้นไม่ได้ผลสมบูรณ์

๒. ตามที่กรมโยธาเทศบาลมีความเห็นว่า เทศบาลยังต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ทั้งที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดหน้าที่ให้เทศบาลจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าด้วยนั้น เห็นว่าจะนำเอากรณีของเทศบาลมาเปรียบเทียบไม่ได้ เพราะการไฟฟ้าอันฮีและการไฟฟ้านครหลวงได้รับอำนาจโดยตรงตามกฎหมายให้ทำการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าได้ ส่วนพระราชบัญญัติเทศบาลนั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติเพียงแต่ให้เทศบาลมีหน้าที่จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นในเขตท้องที่เทศบาลที่เป็นหน้าที่ทั่ว ๆ ไปเท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติโดยชัดแจ้งให้เทศบาลผลิต จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการทำไฟฟ้าทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติ

^๒ พระราชบัญญัติการไฟฟ้าอันฮี พ.ศ. ๒๕๐๐

มาตรา ๔๘ ในการดำเนินการกิจการของการไฟฟ้าอันฮี ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน

พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑

มาตรา ๔๐ ในการดำเนินการของการไฟฟ้านครหลวงให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชนและความปลอดภัย

การไฟฟ้าทั้งสอง ฉะนั้น เทศบาลจึงต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติควบคุม
กิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีความเห็นว่า การไฟฟ้า
ยันฮีและการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้ายันฮี พ.ศ. ๒๕๐๐ และ
พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑ ไม่ต้องขอสัมปทานทำการไฟฟ้าตาม
พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน
พุทธศักราช ๒๔๗๑

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕